

WALTER
ZINZEN

..... ZWIJGEN .....

IS GEEN OPTIE

Migranten aller
landen

I.

BELGIË *MIGRATIELAND*

- 5 Vaak wordt vergeten dat migratie een beweging is in twee richtingen. Wie zijn geboorteland verlaat, is een emigrant. Wie zich vestigt in een ander land, is een immigrant. Dat ons ministerie of staatssecretariaat, dat zich bezighoudt met de opvang van nieuwkomers, er een is voor 'asiel en migratie' is dan ook erg misleidend. Het zou het ministerie voor Immigratie moeten heten, want om emigranten bekommert het zich niet.

Toch is ons land al eeuwen lang tot op de dag van vandaag het toneel van, soms erg grote, landverhuizingen in beide richtingen. Laten we beginnen bij de uitwijking van Belgen. Ook zij plegen immers

een beter leven te zoeken buiten de landsgrenzen, ook Belgen slaan soms op de vlucht om het vege lijf te redden.

Dat gebeurde bijvoorbeeld op grote schaal tijdens de drie eeuwen durende Spaanse bezetting. In de Zuidelijke Nederlanden bloeide het calvinisme. Ook bij ons raasde de Beeldenstorm over stad en land. Maar de katholieke koning van Spanje, Filips II, bestreed de nieuwe godsdienst met ruwe repressie. Kettters, zoals de protestanten werden genoemd, werden door de Inquisitie tot de brandstapel veroordeeld. Duizenden Zuidelijke Nederlanders (Vlamingen en Walen) vluchtten naar het Engeland van Elisabeth I, waar ze een periode van economische bloei mogelijk maakten. Ze verrijkten Engeland, maar hun vertrek uit de nijverheidsstreken verarmde de Nederlanden. Alleen al in januari 1566 werd het aantal vluchtelingen richting Londen op 30.000 geschat.

In de zeventiende eeuw had het huidige Nederland zich definitief van Spanje afgescheiden, onder de naam *Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden*. Maar het had ook een Latijnse naam, *Belgica foederata*, en een leuze: Eendracht maakt macht. Calvinistische ballingen uit de Spaanse

6

7

Nederlanden — het huidige koninkrijk België — trokken er massaal heen. Hooggekwalificeerde ambachtslieden maakten er mee de bloei mogelijk van wat later de Gouden Eeuw werd genoemd. (Een benaming die vandaag de dag voor heel wat discussie zorgt.) In Nederland bestaat nog steeds een Waalse Kerk. Kees Middelhof, de betreurde Nederlandse radiocorrespondent van onze publieke omroep, noemde Amsterdam bij haar zeventhonderdste verjaardag (in 1975) 'Amsterdam, 700 jaar Vlaamse stad'. Het dialect dat in de Jordaan (zowat de Marollen van Amsterdam) wordt gesproken, zou meegebracht zijn door vluchtelingen uit Antwerpen. Vondel — de prins der Nederlandse letteren — noemde 'plat Antwerpsch walgelijck'. Misschien omdat zijn ouders zelf uit Antwerpen afkomstig waren?

Het onafhankelijke België, ontstaan in 1830, kende al heel vroeg een nieuwe emigratiegolf. Geen oorlog of repressie dit keer, maar hongersnood. Die sloeg in 1840 en de daaropvolgende jaren vooral toe in Oosten West-Vlaanderen. Aardappeloogsten mislukten jaar na jaar, net zoals tarwe- en rogge-oogsten, de belangrijkste broodgranen. Vele tienduizenden gezinnen waren

voordien al aan de bedelstaf gebracht door het versnipperde landbouwareaal en de te loorgang van de traditionele, manuele linnennijverheid. Alsof dit alles nog niet erg genoeg was, eisten cholera- en tyfusepidemieën vele slachtoffers. De totale tol van de hongersnood in Vlaanderen wordt geschat op 50.000 extra overlijdens.¹

De uitzichtloze verpaupering van de bevolking bracht massale emigratiegolven op gang, in eerste instantie naar de Nieuwe Wereld. De scheepvaartmaatschappij Red Star Line vervoerde meer dan twee miljoen landverhuizers naar de Verenigde Staten en Canada. In de Amerikaanse stad Detroit verscheen tot eind 2018 een in het West-Vlaams gestelde krant: *De Gazette van Detroit*. Maar ook Zuid-Amerika, vooral Argentinië, en Australië waren geliefde bestemmingen van mensen die op zoek waren naar een beter leven. Niet allemaal verhuisden ze naar andere continenten. Heel wat boerenzonen emigreerden naar Wallonië,

8

9

waar hun nakomelingen vaak een prominente rol speelden in de Belgische politiek. (André Cools, Guy Spitaels, Jean-Claude Van Cauwenberghe en ga zo maar door.) Anderen gingen als seizoenarbeider werken in Noord-Frankrijk. Ze zijn vereeuwigd in *Het leven en de dood in den ast* van Stijn Streuvels en *Suiker* van Hugo Claus. Maar ook omgekeerd was er beweging: Franstaligen die zich in Vlaanderen vestigden en er flamingant werden. Vraag het maar na bij de families Bourgeois, Anciaux, Jambon *e tutti quanti*. Sommige nationalistenvan komen zelfs van nog veel verder. Waar dacht u dat de familie Van Grieken vandaan kwam?

Vanaf 1908 wordt een nieuwe bestemming aangeboord: Belgisch Congo. Na de Eerste Wereldoorlog komen daar de mandaatgebieden Rwanda en Burundi bij. Vele Belgische gelukzoekers gaan er ‘de wilden beschaven’ en passen zich dus niet aan de lokale bevolking aan. Integendeel, de zwarten moeten blanken worden met een andere huidskleur. Nu er een omgekeerde beweging is ingezet en Afrikanen in Europa hun geluk komen zoeken, moeten ze zich andermaal aanpassen en onze normen en waarden overnemen.

---

1 Deze gegevens zijn ontleend aan *De schrikkelijke hongersnood is genadig afgewend. Waarom de Kempen in de jaren 1840 niet verhongerden* van Eric Vanhoute (UGent). Een uitvoerige beschrijving van de miserabele toestand in de tweede helft van de negentiende eeuw is te vinden in *Mijn land in de kering 1830–1980* van Karel Van Isacker.

De Eerste Wereldoorlog luidde alweer een nieuwe fase in de emigratiegeschiedenis in. Duizenden Belgen zochten een veilig onderkomen in Groot-Brittannië en Nederland. Ze werden er aanvankelijk gastvrij, maar naderhand zeer slecht behandeld. Na de oorlog keerden ze terug naar het vaderland. Waarom onthouden we dit niet? Mensen die oorlogsgeweld ontvluchten, vragen niet meer dan terug naar huis te kunnen. Maar dan moeten eerst rust en vrede hersteld zijn.

Rust en vrede kennen we nu al sedert 1945. Maar toch hebben nog altijd veel Belgen het niet naar hun zin. Emigratie is nog altijd populair. Elk jaar verlaten zo'n dertigduizend Belgen eigen haard en erf, op zoek naar een beter leven. Eén op de twintig Belgen woont in het buitenland.

Er bestaat zelfs een organisatie die Vlamingen in de Wereld heet, en de globetrotters met raad en daad bijstaat. Maar het tijdperk van de uitgehongerde paupers is voorbij. Het gaat meestal om hoogopgeleiden, vaak uitgestuurd door hun werkgever. Het zijn ook geen landverhuizers of migranten meer. Men noemt ze nu 'expats', geëxpatrieerden. En ze steken niet meer massaal de oceaan over. De buurlanden staan bovenaan om er een nieuw bestaan

10

op te bouwen: Frankrijk, Luxemburg, Nederland, Duitsland. Daarna volgen de vs, Canada en Zuid-Afrika.

Het leuke aan dit verhaal is dat al die emigranten, net zoals de thuisblijvers, zelf afstammen van immigranten. Er bestaat geen Belg (Vlaming, Waal of Brusselaar) die niet afstamt van landverhuizers. Als het waar is dat de *homo sapiens* uit Afrika komt en zich van daaruit over de hele wereld heeft verspreid, dan is al meteen duidelijk dat op geen enkele plaats op aarde mensen wonen die zichzelf als 'autochtoon' kunnen beschouwen. Ook niet in Amerika. De indianen mogen er nu wel *native Americans* genoemd worden, maar in feite stammen ook zij af van immigranten, die uit Azië kwamen. Alleen, zij waren de eerste bewoners van het continent. De immigranten die na hen kwamen, paktten hun land af met geweld.

Iets soortgelijks is gebeurd in onze gewesten. Toen Julius Caesar hier kwam aanzetten met zijn Romeins bezettingsleger, trof hij verscheidene stammen aan, van wie niet steeds duidelijk is of ze nu Germanen dan wel Galliërs of Kelten waren. Wel lijkt het geen twijfel dat ze van elders kwamen. Feit is dat de Eburonen,

11

de Nerviërs, de Menapiërs en dies meer vandaag de dag niet meer bestaan en dat het hoogst waarschijnlijk is dat we van hen afstammen. Caesar heeft ze immers zo goed als volledig uitgemoord. Maar in de loop der eeuwen meldden zich nog vele andere landverhuizers, en lang niet altijd op vreedzame wijze. Mensen die de ziekte van Dupuytren of klauwhand hebben, zijn nakomelingen van de Vikingen, wildemannen die uit Noord-Europa kwamen, maar hun zaad kwistig deelden met 'autochtone' vrouwen. Maar niet alleen de Vikingen zijn langs geweest. Ook Franken, Saksen, Angelen en zo vele anderen hebben zich hier gevestigd en voor allochtoon nageslacht gezorgd. De Spanjaarden hebben ons drie eeuwen lang bezet en dat is nog steeds merkbaar. Waar dacht u dat al die Vlamingen met zwart haar en bruine ogen vandaan kwamen? Ook de Oostenrijkers hebben ons bestuurd, na hen de Fransen en de Nederlanders. En allen hebben zich vermengd met de lokale bevolking. Vergeten we ook de twee Duitse bezettingen niet in de twee wereldoorlogen of dacht u dat de twintigste-eeuwse Germanen minder gevoelig waren voor het Belgische vrouwelijk schoon dan hun verre voorvaderen

12

in de Oudheid? Tussendoor waren er ook vreedzame immigratiegolven, bijvoorbeeld van Joden, die de buurlanden ontvluchtten en in België een liberaal klimaat vonden zowel op politiek als economisch gebied. Dat gebeurde een eerste keer aan het einde van de achttiende en een tweede keer aan het einde van de negentiende eeuw. Die Joodse landverhuizers speelden een belangrijke rol in ons land, vooral in Brussel. In de negentiende eeuw waren er bijvoorbeeld vijf Joodse rectoren aan de Brusselse universiteit. Het Belgisch Koninkrijk was in de eerste jaren van zijn bestaan trouwens heel gastvrij voor mensen die het in hun eigen land moeilijk hadden. Karl Marx en Multatuli bijvoorbeeld schreven respectievelijk hun *Communistisch Manifest* en *Max Havelaar* in Brussel.

13

Die gastvrijheid bestond ook nog tijdens de Spaanse Burgeroorlog (1933–1936). Heel wat Spanjaarden ontvluchtten toen het geweld in hun land en zochten elders een goed heenkomen. Bijvoorbeeld in België. Sommigen werden bv's, Phara de Aguirre bijvoorbeeld. In Vilvoorde woont een aanzienlijke Spaanse gemeenschap, die grotendeels afkomstig is uit één enkel dorp in Andalusië. Eén op de tien inwoners van

het centrum in Vilvoorde is van Spaanse komaf. Met elkaar spreken ze Spaans, met de 'oorspronkelijke' Vilvoordenaren spreken ze Vilvoords. Die Spaanse invasie dateert dan weer van na de Tweede Wereldoorlog, net zoals de aankomst van duizenden Hongaren in 1956. In dat jaar werd een opstand tegen het communistisch regime in Hongarije bloedig neergeslagen door troepen van het Warschaupact. België ontving de vluchtelingen met open armen en een open portemonnee. Ze kwamen ons land binnen in overvolle Hongaarse treinen. In ieder station waar de treinen stopten, werden hun kleren en chocolade toegestopt door Belgen die met hen sympathiseerden. Eenzelfde hartelijke ontvangst viel de Chilenen te beurt die in 1973 op de loop gingen voor de staatsgreep van massamoordenaar Pinochet. Ze kregen van de Belgische overheid zonder problemen visa om zich hier te vestigen. Hun integratie verliep vlekkeloos.

Ondertussen was België zelf actief op zoek gegaan naar immigranten. De naoorlogse premier Achille Van Acker (1945–1946) wou zo spoedig mogelijk de economische activiteiten heropstarten en zag een grote rol weg gelegd voor de steenkoolmijnen in Wallonië en Vlaanderen. Hij

14

dankte er zijn bijnaam 'Azil Zarbon' aan. (Hij had een klein spraakgebrek.) Maar er was een groot tekort aan mijnwerkers. In eerste instantie stelde Van Acker Duitse krijgsgevangenen (immigranten?) verplicht te werk. In 1946 sloot de Belgische regering een contract met Italië. Uit dat land kwamen duizenden arme sloebers over op zoek naar een beter leven. Ze werden ondergebracht in oncomfortabele barakken. Goed behandeld werden ze niet, noch door de werkgevers, noch door de 'autochtone' bevolking. Zowel Elio Di Rupo, Salvatore Adamo als Rocco Granata heeft er verschrikkelijke verhalen over verteld. Maar aan de Italiaanse immigratie kwam een abrupt einde. Dat was het gevolg van de grootste mijnramp uit de geschiedenis in het Waalse plaatsje Marcinelle. Op 8 augustus 1956 kwamen 262 mensen om bij een brand in de mijn Bois du Cazier. De slachtoffers hadden twaalf verschillende nationaliteiten. 136 van hen waren Italianen.

De regering in Rome reageerde woedend en verbood iedere verdere emigratie naar België. Toen gingen de werkgevers op zoek naar andere mensen, die 'gastarbeiders' werden genoemd. Ze vonden ze hoofdzakelijk in achtergestelde gebieden in Marokko en Turkije. Ze werden

15

geselecteerd op basis van hun lichamelijke conditie. Ze moesten immers veel en zware handenarbeid verrichten. Hun verstandelijke vermogens kwamen niet in aanmerking. Of ze een talent hadden voor het aanleren van vreemde talen werd absoluut niet onderzocht. Hun verblijf zou ook maar tijdelijk zijn. Dat dachten hun bazen, dat dachten de gastarbeiders zelf ook. Aan integratie werd dan ook niets gedaan, behalve in de provincie Limburg. Het was de tijd van de *golden sixties*. Het land werd bedekt met grote infrastructuurwerken. Ze werden alle aangelegd door Marokkaanse en/of Turkse handen. Maar naar huis gingen ze niet meer. De bazen lieten hun familie overkomen 'om ze rustig te houden'. Hun kinderen gingen hier naar school. Willens nillens werd België hun tweede vaderland. Toen kwam de oliecrisis.

We schrijven 1973. Op 6 oktober breekt in het Midden-Oosten de Jom Kipoeroorlog uit. Egypte en Syrië vallen Israël aan. Het Westen steunt Israël. De Arabische olieproducerende landen reageren door de olieprijs te verviervoudigen. Dit leidt tot de grootste economische crisis sinds de jaren dertig. De economische groei valt stil, de werkloosheid stijgt, de prijzen slaan op hol. Aan gastarbeiders is geen behoefte meer.

In 1974 wordt een (im)migratiestop afgekondigd. Met de ogen van vandaag gezien lijkt dat een absurde grap. Maar dat was het niet, integendeel.

II.

MIGRATIESTOP

19 Die migratiestop is natuurlijk helemaal geen stop. Er zijn nooit meer inwijkelingen in ons land geweest dan na die zogenaamde stop. Wel werden niet langer werknemers in het buitenland gerekruteerd, maar er bleven nog genoeg poortjes open voor ‘vreemdelingen’ om zich hier te vestigen.

Het ging dan — en gaat nog steeds — in de eerste plaats om EU-burgers. Dat is nogal wiesdes: Brussel is de hoofdstad van Europa, wat met zich meebrengt dat burgers uit 27 lidstaten (na de Brexit nog 26) zich met groot genoegen in ons land komen vestigen. Niet alleen eurocraten maar ook werknemers van bedrijven die graag

in de nabijheid van het Europese cenakel vertoeven. Twee op de drie inwijkelingen in de afgelopen vijf jaar kwamen uit een Europees land: Roemenen, Fransen, Nederlanders en Italianen.²

Over dit soort immigranten hoort men weinig. Ze spreken vaak Frans noch Nederlands, integreren zich meer niet dan wel, en toch hoor je er weinig klachten over.

Voorts laat de migratiestop ook gezinshereniging toe, wat vaak neerkomt op gezinsvorming. Soms laten Turken en Marokkanen immers bruiden overkomen uit hun land van oorsprong. Onder de regering-Michel werden de voorwaarden voor gezinshereniging verscherpt. De N-VA diende vorig najaar een wetsvoorstel in om de drempels voor gezinshereniging nogmaals te verhogen, maar de Raad van State noemde die voorgestelde maatregelen 'buitenproportioneel'.

Gezinshereniging blijft evenwel het voornaamste migratiemotief. Ook mensen die hier willen studeren, vallen niet onder de migratiestop, maar ze worden wel geacht terug te keren als ze hun diploma hebben behaald. Wat ze niet altijd doen. Mensen

20

in nood kunnen ook een humanitair visum aanvragen, waardoor ze het recht krijgen in België te verblijven.

Het probleem zit hem evenwel in de mogelijkheid om asiel aan te vragen. België heeft de Conventie van 1951 over de status van vluchtelingen ondertekend en is dus verplicht vluchtelingen die zich op zijn grondgebied bevinden, te beschermen. Die Conventie definieert een vluchteling zo:

21

Een persoon die uit gegronde vrees voor vervolging wegens zijn ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of zijn politieke overtuiging, zich bevindt buiten het land waarvan hij de nationaliteit bezit, en die de bescherming van dat land niet kan of, uit hoofde van bovenbedoelde vrees, niet wil inroepen, of die, indien hij geen nationaliteit bezit en verblijft buiten het land waar hij vroeger zijn gewone verblijfplaats had, daarheen niet kan of, uit hoofde van bovenbedoelde vrees, niet wil terugkeren.

Iemand die aan die definitie voldoet, heeft recht op asiel en dat is door de migratiestop niet veranderd. Wie erkend wordt als vluchteling, krijgt een verblijfsvergunning van onbepaalde duur. Maar aan die definitie

---

² Deze gegevens zijn afkomstig van Myria, het Federaal Migratiecentrum.

vestigen. Voor hen geldt geen migratiestop.

Maar voor de arme drommels uit andere continenten wel? Stel je voor dat de Vlamingen die tijdens de hongersnood in de tweede helft van de negentiende eeuw naar Amerika trokken, daar te horen hadden gekregen dat ze niet welkom waren. Zou onze verontwaardiging grenzen hebben gehad? Stel je voor dat de Congolezen tegen Stanley hadden gezegd dat ze geen gelukzoekers wilden. Ach, ze hebben het hem gezegd. Maar wapengeweld heeft hen gedwongen om tachtig jaar lang de Belgische gelukzoekers te accepteren en door hen overheerst en gediscrimineerd te worden. En nu Congolezen op hun beurt een graantje willen meepikken bij de gewezen overheersers, horen ze hier niet?

Is dit een pleidooi voor open grenzen? Nee, criminelen, of het nu terroristen zijn of witteboordengangsters, horen hier inderdaad niet. Maar we kunnen toch niet het ocmw zijn voor de hele wereld? Nee, dat kunnen we niet. Alleen, de 'hele wereld' vraagt dat ook niet. Laten we daarom eens proberen te achterhalen wie precies België het land van belofte vinden en met hoeveel ze zijn.

24

25

In de top-15 van herkomstlanden die in 2017 gepubliceerd werd door Myria, het Federaal Migratiecentrum, staat één Afrikaans land: Marokko. Niet één land uit 'zwart' Afrika. Toch ziet een stadje als Ninove zwart van het volk (en van Vlaams Belangkiezers) en ook elders in de Denderstreek wonen heel wat mensen die afkomstig zijn uit Congo, Rwanda of Burundi. Over Brussel, Antwerpen of Gent spreken we dan niet eens. Wie in die steden het openbaar vervoer neemt, waant zich soms in Kinshasa.

Die zichtbare Afrikaanse aanwezigheid plus de beelden van Afrikaanse emigranten die op gammele bootjes hun leven

III.

MYTHES

riskeren — en vaak verliezen — heeft het idee doen postvatten dat ons een ware Afrikaanse invasie te wachten staat. De bevolking in Afrika groeit immers spectaculair, de armoede evenzeer. Dus, zo denken velen, zitten Afrikanen 's avonds bij het kampvuur zich te verkneukelen bij het idee dat ze naar het Brusselse Maximiliaanpark of Noordstation kunnen verkassen. Zou het werkelijk?

Laten we eventjes het oor te luisteren leggen bij iemand die de échte cijfers kent: de Fransman Hervé Le Bras, in zijn land een befaamd demograaf, die een indrukwekkende reeks boeken over het thema migratie op zijn naam heeft staan. Toen hij in een tv-studio Marine Le Pen met zijn cijfers confronteerde, antwoordde ze hem: 'U kunt de pot op met uw cijfers.' Hij vertelde het zelf in een interview met de Franstalige zakenkrant *L'Echo*.³ Volgens hem is immigratie een domein waar het *fake news* al vele jaren welig tiert. Hij verwijt de politici dat ze het immigratiebeleid stoelen op de manier waarop grote delen van de bevolking de immigratie zien en niet op objectieve gegevens. Het is zoals met de temperatuur,

26

27

zegt hij. Er is de temperatuur op de thermometer en er is de gevoelstemperatuur. Maar water bevriest toch alleen maar op nul graden... Wat met name Afrika betreft, ergert hij zich eraan dat niemand zegt dat 90% van alle migraties zich in Afrika zelf voordoen. Op dit continent zijn interne migraties al vele eeuwen de normaalste zaak van de wereld. Vandaag de dag gaat het op grote schaal om vluchtelingen die op de loop zijn voor geweld. In Congo alleen al zijn er vijf miljoen interne vluchtelingen, mensen dus die in hun eigen land blijven, maar verjaagd zijn uit hun dorpen. Er is zeker ook economische migratie, maar die gaat hoofdzakelijk richting Zuid-Afrika, niet Europa. In Johannesburg zijn er wijken die uitsluitend door Congolezen worden bewoond. Afrikanen die wél naar Europa komen, zijn meestal hoogopgeleid, zegt Le Bras. Het is niet omdat de bevolking in Afrika met één miljard gaat toenemen dat die allemaal naar Europa gaan komen. Armen emigreren volgens Le Bras niet naar Europa. Ze zouden misschien wel willen, maar ze kunnen gewoonweg niet.

Wat hem ook ergert, is dat Afrika als één blok wordt beschouwd. (Een ergernis die ik van harte met hem deel.) Hij maakt een onderscheid tussen vier

---

³ *L'Echo*, 27 april 2019.

zones: Noord-Afrika, de Sahel, Equatoriaal Afrika⁴ en Zuidelijk Afrika. Die vier zones verschillen enorm van elkaar op demografisch gebied. Hun toekomst is dus ook enorm verschillend. In Noord-Afrika is de vruchtbaarheid per vrouw ongeveer gelijk met die in Europa. Ook Zuid-Afrika volgt de wereldwijde daling van het geboortecijfer: 2,6 kinderen gemiddeld per vrouw. In het Sahel-gebied wonen ongeveer 80 miljoen mensen. In 2050 zullen dat er volgens de projecties van de Verenigde Naties 250 miljoen zijn. De ‘demografische bom’ beperkt zich dus tot dit gebied. Uit Equatoriaal Afrika komt helemaal niemand. Daar woont ook niemand.

28

Traditioneel zakken de volkeren van de Sahel af naar de landen aan de Golf van Guinee: Ivoorkust, Ghana, Senegal. Voor Europa is de ‘dreiging’ bijgevolg zeer, zeer klein. Le Bras ziet een heel ander perspectief aan de horizon in plaats van de ‘grote overrompeling’: de vermenging. Tegen 2050 verwacht hij dat de helft van de kinderen in Frankrijk van gemengde afkomst zal zijn. Geboren dus uit ouders van wie één partner een migratieachtergrond heeft

---

4 Hij bedoelt het geografisch gebied, niet de voormalige Franse kolonie met dezelfde naam.

en de andere niet. Gelijk heeft hij: oud-president Obama, burgemeester van Leuven Mohamed Ridouani, directeur van Opera Ballet Vlaanderen Sidi Larbi Cherkaoui, en zo vele anderen zijn het product van vermenging.

Heeft iemand daar problemen mee? Bovendien, zo voegt Le Bras eraan toe, vestigen ook miljoenen westerlingen zich elders. Ook zij dragen bij tot de wereldwijde vermenging. Zeker, gezinshereniging vindt vaak plaats tussen mensen met eenzelfde nationaliteit of afkomst, maar gemengde huwelijken komen steeds vaker voor. Landen die, zoals België, de gezinshereniging moeilijker maken, strijden volgens Le Bras in feite tegen gemengde huwelijken, uit vrees voor die vermenging. En het weigeren van vermenging is de definitie van racisme. Een opmerking die de Franckens van deze wereld alvast in hun zak kunnen steken.

29

Le Bras krijgt gelijk uit onverdachte bron. De Nederlandse nieuwssite *De Correspondent* ging op bezoek bij Issiaka Konaté, de hoogste migratieambtenaar in Ivoorkust.⁵ Hij is zelf emigrant geweest,

---

5 *De Correspondent*, 5 juni 2019.

verbleef in Groot-Brittannië, studeerde in Frankrijk en is getrouwd met een Française. Iemand dus die voor gemengd nageslacht zorgt. En hij is — zo mogelijk — nog bozer en verontwaardigder dan Le Bras, omdat Europese media en rechtse politici maar blijven beweren dat Afrikanen massaal naar Europa uitwijken, hoewel 90% van de Afrikaanse migranten in de eigen regio blijven. Ik citeer uit zijn interview met *De Correspondent*:

Wat mij steeds het meest verbaast, is dat ontwikkelde landen nooit in de spiegel kijken. Neem milieuvervuiling: Afrikanen zijn niet de grootste vervuilers, dat is het Westen. Maar wij merken wel het eerst de gevolgen van die vervuiling, wij betalen de prijs. Dus zullen mensen hier zich blijven verplaatsen. Als zelfs dieren intelligent genoeg zijn om te migreren als er geen water meer is, waarom zouden mensen niet hetzelfde doen? Je kunt niet verwachten dat mensen op dezelfde plek blijven als hun grond verdroogt en hun gewassen sterven.

Ziet u klimaatverandering dan als een van de grondoorzaken van migratie?

30

Nee! Als er één grondoorzaak van migratie is, is het de menselijke natuur. Mensen verplaatsen zich nu eenmaal. [...] Het idee dat we migratie kunnen stoppen is zot, dat kan niet. We zouden de Italiaanse premier hier eens moeten uitnodigen zodat hij kan zien hoeveel Italianen hier in Ivoorkust wonen. Of neem de Polen. Er wonen 900.000 Polen in het Verenigd Koninkrijk. Er zijn niet eens zoveel Ivoirianen over de hele wereld verspreid! En toch klaagt Polen over ons, Afrikanen...

31

We moeten stoppen met dat soort hypocrisie, zodat we kunnen zorgen dat iedereen baat heeft bij migratie — landen van oorsprong, doorreislanden én bestemmingslanden.

Om dat doel te bereiken is het nodig de feiten te kennen zoals ze zijn. Wat weten we eigenlijk van de motieven van de Afrikanen die wél naar Europa trekken en daarvoor hun leven riskeren?

De EU denkt dat het armoede is die ze naar Europa drijft. In 2015 richtte de Unie daarom een fonds op dat de economische ontwikkeling in een aantal Afrikaanse landen moet bevorderen.